

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Mars 1878, kl. 1 e. m.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, i anledning af väckt motion om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande inrättandet af en fond till understöd åt inländske uppfinnare.

Uti motion, N:o 13, väckt inom Riksdagens Första Kammare, har Herr *Adelsköld* föreslagit, att Riksdagen behagade till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse med anhållan, det täcktes Kongl. Maj:t taga frågan om anslag till en fond för nyttiga uppfinningars understödjande i nådigt öfvervägande och derom till en kommande Riksdag framställa nådigt proposition.

Såsom stöd för sin framställning har motionären dels anfört åtskilliga exempel på, »hurusom män, hvilka efter döden hedrats som sitt släktes välgörare, under sin lifstid haft att kämpa med de största svårigheter och ekonomiska bekymmer, och att deras stora idéer ofta endast genom en lycklig tillfällighet kommit att realiseras»; dels ock framhållit, att de största hinder en uppfinnare vanligen har att bekämpa äro misstron mot allt, som är nytt och oförsökt, samt svårigheten att anskaffa tillräckligt förlagskapital, hvarigenom uppfinnaren, om han, som ofta är fallet, är obemedlad, nödgas, i saknad af ett må hända obetydligt belopp, antingen låta sina idéer förfalla eller, såsom oftast är fallet, lemna dem till någon förläggare, hvilken sålunda skördar frukten af uppfinnarens kunskaper och arbete.

Motionären har ansett, att sådana hinder i väsentlig mån skulle

kunna undanrödjas, och ett verksamt stöd lemnas dessa framåtskridandets och odlingens pionierer, om en fond af allmänna medel anvädes till understöd vid utförandet af uppfinningar, som efter förutgången pröfning kunde befinnas vara till allmänt gagn, och af hvilken fond en uppfinnare, som deraf ansågs förtjent, skulle kunna erhålla lån till utförande af sina idéer mot ränta och återbetalningskyldighet af kapitalet samt förbindelse att till fondens förkofran afstå någon lämplig andel i den vinst, han kunde komma att skörda af en sålunda understödd uppfinning.

Motionären har vidare tänkt sig, att denna fond skulle ställas till Kongl. Vetenskapsakademiens förfogande, såsom egande inom sig alla de krafter, som kunna anses erforderliga för pröfning af förekommande uppfinningar, och att, om så ansågs erforderligt, äfven utom akademien stående personer skulle kunna tillkallas för meddelande af upplysningar, i akt och mening att granskningen måtte blifva så omfattande, grundlig och tillförlitlig, som för ändamålet erfordrades.

Slutligen har motionären antagit, att, om hans motion bifölls, fördelarne deraf skulle blifva, att en uppfinning, sålunda öfverlemnad till pröfning af en korporation med det berättigade anseende, som Svenska Vetenskapsakademiens, blefve noggrant och tillförlitligt uppskattad till sitt verkliga värde, och att uppfinnaren, utan att behöfva ställa sig i beroende af någon må hända egennyttig förläggare, erhöles medel till sina planers realiserande eller åtminstone en öppen rekommendation, hvarigenom det blefve honom lättare att finna kapital för tillgodogörandet deraf, samt att i afseende på sådana lösa projekter, som ofta framkastas, de medel kunde inbesparas, som möjligen annars bortslösats på deras realiserande, och ändtligen att sjelfva fonden genom kapitaliserandet af ofvan berörda vinstandelar skulle årligen tillväxa och sålunda blifva ett i många hänseenden produktivt kapital.

Utskottet, som delar motionärens åsigt om det gagneliga att genom understöd uppmuntra inländska uppfinnare, som deraf må vara förtjenta och i behof, har likväl ansett, att Riksdagen icke borde för närvarande uttala någon åsigt, om hvilken myndighet det skall tillkomma att handhafva fondens förvaltning och besluta om understödets utdelande, och hemställer derföre,

att Riksdagen behagade till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse med anhållan, det täcktes Kongl. Maj:t taga frågan om anslag till en fond för nyttiga uppfinningar i nådigt öfvervägande, hvilken fond

skulle ställas till Kongl. Maj:ts förfogande, för att i form af lån utlemnas till svenska uppfinnare, som kunna anses hafva gjort sig förtjenta af understöd, och att, om Kongl. Maj:t så finner lämpligt, till en kommande Riksdag härom framställa nådig proposition.

Stockholm den 25 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

FR. VON STROKIRCH.
